

Noteikumi par akadēmisko godīgumu Lutera Akadēmijā

I. Vispārīgie noteikumi

- 1.1. Noteikumi par akadēmisko godīgumu Lutera Akadēmijā (turpmāk tekstā – Akadēmija) (turpmāk tekstā – Noteikumi) nosaka, kas ir akadēmiskais godīgums un ar to saistītā rīcība, uzskaita biežāk sastopamos akadēmiskā godīguma principu pārkāpumus akadēmiskajā vidē un Akadēmijas personāla pienākumus akadēmiskā negodīguma novēršanai. Noteikumi attiecas uz visu Akadēmijas personālu– akadēmisko un vispārējo personālu, mācībspēkiem, studējošajiem, ieskaitot akadēmiskā grāda iegūšanu, reflektantiem, klausītājiem un personām, kas veic darbu uz uzņēmuma, autora un brīvprātīgā darba līguma pamata.
- 1.2. Akadēmiskais godīgums ir uzvedība, kas veicina Latvijas Republikas izglītības un zinātnes kvalitāti un prestižu, ietver objektivitāti, atbildību, savstarpēju cieņu un uzticēšanos, izslēdzot maldināšanu un krāpšanos.
- 1.3. Noteikumu mērķis ir stiprināt akadēmisko kultūru un godīgumu Akadēmijas akadēmiskajā vidē, skaidrot akadēmiskā godīguma jēdzienu un ar to saistīto rīcību, definēt galvenās procedūras akadēmiskā godīguma pārkāpumu izskatīšanā.
- 1.4. Akadēmiskā godīguma ievērošana ir saistoša visam personālam jebkurās attiecībās, kurās tas ir iesaistīts Akadēmijā vai ārpus tās.
- 1.5. Akadēmijas personāls ziņo par akadēmiskā godīguma pārkāpumu Noteikumos noteiktajā kārtībā.
- 1.6. Akadēmijas personālam ir pienākums sadarboties ar pamatstrukturvienības vadītāju, Akadēmijas rektoru vai rektora pilnvarotu personu, vai Ētikas komisiju, ja konstatēts akadēmiskā godīguma pārkāpums.
- 1.7. Izvērtējot akadēmiskā godīguma pārkāpumu un lemjot par Noteikumos un citos Akadēmijas normatīvajos aktos paredzēto seku iestāšanos un atbildību, ņem vērā:
 - 1.7.1. akadēmiskā godīguma pārkāpuma apjomu (ja iespējams konstatēt) un nozīmīguma pakāpi;
 - 1.7.2. personas iepriekš pieļautos akadēmiskā godīguma pārkāpumus;
 - 1.7.3. studējošajiem – pārbaudījuma veidu.

1.8. Piemērojot Noteikumus, akadēmiskā godīguma pārkāpumus atkarībā no pārkāpuma smaguma iedala šādi:

1.8.1. *nevēlama prakse*– neliela apjoma pārkāpums, kas izdarīts nezināšanas dēļ vai bez ļaunprātīga nolūka un nerada būtiskas sekas Akadēmijas akadēmiskajai darbībai. Lēmumu par nevēlamas prakses sekām pieņem akadēmiskāpersonāla pārstāvis vai mācībspēks;

1.8.2. *būtisks pārkāpums* – akadēmiskajā vidē nepieļaujama rīcība, kas neatkarīgi no apjoma un nolūka rada negatīvas sekas Akadēmijas akadēmiskajai darbībai. Lēmumu par būtiska pārkāpuma sekām pieņem Akadēmijas struktūrvienības vadītājs;

1.8.3. *smags pārkāpums*– akadēmiskajā vidē nepieļaujama rīcība, kas izdarīta ar ļaunprātīgu nolūku un rada būtiskas negatīvas sekas Akadēmijas akadēmiskajai darbībai. Lēmumu par smaga pārkāpuma sekām pieņem Akadēmijas rektors vai pilnvarota persona, pamatojoties uz Ētikas komisijas priekšlikumu.

1.9. Noteikumu izpratnē par plaģiātu ir uzskatāma cita autora publicētu vai nepublicētu darbu (t.sk. vārdu, izteikumu, attēlu u.c.) izmantošana, nenorādot precīzu atsauci uz attiecīgo autoru vai darbu. Plaģiātam ir daudzveidīgas izpausmes formas, kuras konstatē gan tekstos, kuros nav norādītas atsauces uz oriģinālo darbu, gan tekstos ar atsaucēm.

1.10. Plaģiāta veidi ir šādi:

1.10.1. nav citēti avoti:

- ✓ autors savā vārdā iesniedz visu kāda cita autora sarakstītu darbu;
- ✓ autors savā tekstā kopē lielus fragmentus (vienu vai vairākas rindkopas vai to daļas) no cita teksta, tos nepārfrāzējot;
- ✓ autors mēģina noslēpt plaģiātu, savā tekstā iekopējot fragmentus no vairākiem avotiem un veicot sīkas izmaiņas teikumu struktūrā, lai šie dažādie fragmenti saderētu kopā, taču pārsvarā autentiskā teksta formulējumi tiek saglabāti;
- ✓ autors ir saglabājis autentiskā avota satura būtību, bet ir to nedaudz pārfrāzējis un pārveidojis atslēgas vārdus;
- ✓ autors pārfrāzē citu autoru darbu fragmentus tā, lai atsevišķie fragmenti saderētu kopā, tā vietā, lai uzrakstītu oriģinālu tekstu;

- ✓ autors daudz izmanto fragmentus no saviem iepriekšējiem darbiem, tādējādi pārkāpjot darba oriģinalitātes nosacījumus, kas tiek sagaidīti akadēmiskajā vidē;

1.10.2. avoti ir citēti, bet teksts ir uzskatāms par plaģiātu:

- ✓ autors min citētā autora vārdu, bet nenorāda citētā avota specifisko informāciju (piem., nosaukumu, izdevēju u.tml.), līdz ar to nevar atrast atsauci un nevar pārliedzināties, ka darbs, uz ko atsaucas, eksistē;
- ✓ autors apzināti sniedz neprecīzu vai kļūdainu informāciju par citētajiem avotiem, lai padarītu to atrašanu neiespējamu;
- ✓ autors norāda precīzu atsauci uz avotu, bet nepūlas teksta fragment noformēt kā citātu, ja šis fragments ir kopēts vai pārfrāzēts ļoti tuvu tekstam, radot nepareizu priekšstatu un pretendējot uz informācijas oriģinālu pasniegšanu;
- ✓ autors savā darbā pārņem analīzi no cita pētījuma, savirknējot fragmentus – citātus (cita autora radīta teksta fragmenta izmantojums, norādot atsauci uz autoru un darbu un to skaidri atdalot no sava teksta) un parafrāzes (jēdzienu, spriedumu vai citu autoru plašāku domu izteikšana ar saviem vārdiem, saglabājot to būtību, bet ne tā, kā tas izteikts attiecīgās informācijas avotā) no citiem darbiem, pārņemot arī atsauces uz šiem fragmentiem no citiem darbiem, taču autora darbā gandrīz nemaz nav viņa paša oriģinālā teksta;
- ✓ autors dažās vietās norāda precīzas atsauces uz citētajiem avotiem, bet citās vietās pārfrāzē tekstu no citiem avotiem bez atsaucēm;
- ✓ autors tulko citu autoru darbus vai interneta resursos pieejamo informāciju no citas valodas ar vai bez tajā esošajām atsaucēm, norādot tikai sevi kā darba oriģinālo autoru.

1.11. Visus akadēmiskā godīguma pārkāpumus reģistrē Akadēmijas personāla personas lietā.

1.12. Par Noteikumu pārkāpumiem iestājas Noteikumos un citos Latvijas Republikas un Akadēmijas normatīvajos aktos paredzētās sekas un atbildība.

II. Akadēmiskais godīgums studējošo rīcībā

2.1. Studējošais ievēro akadēmiskā godīguma principus. Par akadēmiskā godīguma pārkāpumu tiek uzskatītas šādas darbības:

- 2.1.1. jebkādu materiālu vērtību, mantiska vai citāda labuma piedāvāšana par kādas darbības izdarīšanu vai neizdarīšanu studējošā vai citas personas akadēmiskajās interesēs;
 - 2.1.2. plaģiāts vai neatļautu palīglīdzekļu (informācijas avota vai metodes) izmantošana vai izmantošanas mēģinājums studiju procesā;
 - 2.1.3. līdzdalība akadēmiskā godīguma pārkāpumā, t.sk. kolektīva darba rezultātu iesniegšana savā vārdā, ja tas ir bijis definēts kā kolektīvs darbs, pārbaudes darba veikšana cita studenta vietā, parakstīšanās cita studējošā vietā apmeklējuma lapā vai citos dokumentos;
 - 2.1.4. nepatiesu ziņu sniegšana par sevi un savu darbu;
 - 2.1.5. pārbaudes jautājumu vai pārbaudes uzdevumu neatļauta iegūšana;
 - 2.1.6. akadēmiskā personāla vai studējošo akadēmiskā darba traucēšana vai kavēšana;
 - 2.1.7. cita apzināta darbība, kas kavē vai traucē studiju procesu un akadēmisko darbu Akadēmijā.
- 2.2. Ja Noteikumu pārkāpums ir atzīstams par nevēlamu praksi (1.8.1. punkts), tad studiju kursa ietvaros Akadēmija s mācībspēks/akadēmiskā personāla pārstāvis var:
- 2.2.1. izteikt aizrādījumu;
 - 2.2.2. samazināt pārbaudījuma vērtējumu (izņemot studiju kursa noslēguma pārbaudījumu);
 - 2.2.3. uzdot atkārtoti veikt pārbaudījumu par citu tematu vai veikt citu uzdevumu (izņemot studiju kursa noslēguma pārbaudījumu).
- 2.3. Ja Noteikumu pārkāpums ir atzīstams par būtisku vai smagu (1.8.2. un 1.8.3. punkts), tad mācībspēks/ akadēmiskā personāla pārstāvis var studējošajam, ziņojot par to studiju prorektoram:
- 2.3.1. samazināt pārbaudījuma (tai skaitā studiju kursa noslēguma pārbaudījuma vērtējumu);
 - 2.3.2. uzdot atkārtoti veikt pārbaudījuma uzdevumu (par citu tematu vai veikt citu uzdevumu);
 - 2.3.3. atstādināt no studiju kursa noslēguma pārbaudījuma, izdarot ierakstu pārbaudījumu protokolā;
 - 2.3.4. izteikt priekšlikumu Akadēmijas vadībai par vērtējuma anulēšanu;
 - 2.3.5. Ja studējošais ir izdarījis smagu Noteikumu pārkāpumu (1.8.3. punkts), tad mācībspēks/ akadēmiskā personāla pārstāvis var izteikt priekšlikumu ierosināt

Akadēmijas vadībai piemērot studējošajam brīdinājumu par eksmatrikulāciju vai studējošo eksmatrikulēt.

- 2.4. Ja mācībspēks/ akadēmiskā personāla pārstāvis konstatē akadēmiskā godīguma pārkāpumu studiju kursa noslēguma pārbaudījuma laikā, to norāda pārbaudījuma protokolā.
- 2.5. Ja mācībspēks/ akadēmiskā personāla pārstāvis konstatē akadēmiskā godīguma pārkāpumu pārbaudījuma laikā, viņš veic rakstisku atzīmi uz studējošā darba vai pievieno komentāru pie darba e-studijās.
- 2.6. Pamatojoties uz mācībspēka/ akadēmiskā personāla pārstāvja ziņojumu par akadēmiskā godīguma pārkāpumu, papildus citos Akadēmijas normatīvajos aktos noteiktajām sekām Akadēmijas Studiju prorektors studējošajam var:
 - 2.6.1. anulēt vērtējumu par studiju kursa apguvi;
 - 2.6.2. ierosināt piemērot studējošajam brīdinājumu par eksmatrikulāciju vai studējošo eksmatrikulēt.
- 2.7. Studējošais ir tiesīgs sniegt skaidrojumu par savu rīcību Akadēmijas noteiktajā kārtībā.
- 2.8. Ja saņemts iesniegums par akadēmiskā godīguma pārkāpumu noslēguma darbā, pēc kura sekmīgas aizstāvēšanas personai ir piešķirts atbilstošs grāds vai kvalifikācija, tad Akadēmijas vadība deleģē atbildīgo personu veikt darba elektronisko plaģiātisma pārbaudi. Iesniegumu izskata saskaņā ar Administratīvā procesa likumu, t.i., koleģiāla institūcija, kas pieņēmusi lēmumu par diploma piešķiršanu.

III Akadēmiskais godīgums akadēmiskā personāla, mācībspēku, pētnieku (turpmāk akadēmiskais personāls) rīcībā

- 3.1. Akadēmiskais personāls ievēro akadēmiskā godīguma principus. Par akadēmiskā godīguma principu pārkāpumiem studiju darbā it īpaši ir uzskatāma šāda rīcība:
 - 3.1.1. studējošo darbu neobjektīva vērtēšana, studējošo savlaicīga neinformēšana par vērtēšanas kritērijiem un interešu konflikta pieļaušana;
 - 3.1.2. neatļautu palīglīdzekļu izmantošanas, plaģiātu un citu neatļautu darbību pieļaušana pārbaudījumos;
 - 3.1.3. dāvanu, pakalpojumu vai papildu samaksas par amata pienākumu izpildi (t.sk. konsultāciju) pieprasīšana un/vai pieņemšana;
 - 3.1.4. Akadēmijas resursu izmantošana profesionālajai un privātai darbībai, kas nav saistīta ar darbu Akadēmijā;
 - 3.1.5. akadēmiskās vardarbības pieļaušana savā rīcībā;

- 3.1.6. autortiesību neievērošana un citu personu, t.sk. studējošo, darba rezultātu un nepublicēto datu izmantošana bez atbilstošas atsaucis;
 - 3.1.7. tikai paša sarakstītas studiju literatūras izmantošana studiju kursā, neizmantojot daudzpusīgu literatūru un avotus, t.sk. atsaucoties uz citiem speciālistiem attiecīgajā nozarē;
 - 3.1.8. studējošo iesaistīšana savstarpējo nesaskaņu risināšanā ar citiem akadēmiskā personāla pārstāvjiem, pētniekiem un vispārējo personālu;
 - 3.1.9. lekciju, semināru, eksāmenu kavēšana;
 - 3.1.10. neatbilstoša un neizpildāma apgūstamā satura apjoma noteikšana neatbilstošā laika periodā;
 - 3.1.11. nepamatota citu kolēģu kompetences apšaubīšana, apmelošana, noniecināšana.
- 3.2. Lai izvairītos no interešu konflikta, ar akadēmiskā personāla pārstāvi saistītā persona (radnieks, darījuma partneris iespēju robežās izvēlas apgūt studiju kursu pie cita mācībspēka. Akadēmijas akadēmiskā personāla pārstāvis atturas no saistītās personas kursa darbu, noslēguma darbu un promocijas darbu vadīšanas un vērtēšanas.
- 3.3. Ja akadēmiskā personāla pārstāvis pasniedz studiju kursu saistītajai personai, tad studiju kursa noslēguma pārbaudījuma vērtēšanu veic eksaminācijas komisija. LU akadēmiskā personāla pārstāvis, ar kuru saistītā persona tiek vērtēta, atturas no vērtēšanas, kā arī neatrodas eksaminācijas telpā.
- 3.4. Akadēmijas vadība nodrošina akadēmiskajam personālam centralizētu piekļuvi plaģiātisma atpazīšanas rīkiem regulārai rakstisko darbu pārbaudei studiju laikā.
- 3.5. Pētnieki ievēro akadēmiskā godīguma principus. Par akadēmiskā godīgumaprincipu pārkāpumiem zinātniskajā darbībā it īpaši ir uzskatāma šāda rīcība:
- 3.5.1. eksperimenta vai pētījuma rezultātu un datu viltošana vai safabricēšana (zinātniskās darbības un datu izdomāšana ar nolūku tos publicēt kā oriģinālu pētījumu);
 - 3.5.2. atsaukšanās uz neeksistējošiem darbiem, datiem, pētījumiem;
 - 3.5.3. pētījumu rezultātu selektīva interpretācija tā, ka tie apstiprina pētījumā izvirzīto hipotēzi vai sniedz tikai tādu informāciju, kas veicina uzticību veiktajam pētījumam un tā atzīšanu akadēmiskajā vidē;
 - 3.5.4. konfidencialitātes neievērošana attiecībā uz pētījumos iesaistītām personām;
 - 3.5.5. citu personu savāktās informācijas, datu, publicēto un nepublicēto pētījumu izmantošana bez attiecīgas atsaucis;

- 3.5.6. plagāts vai pašplagāts;
- 3.5.7. nepamatota citu zinātnieku kompetences apšaubīšana, apmelošana, noniecināšana;

IV Akadēmiskais godīgums vispārējā personāla rīcībā

- 4.1. Vispārējais personāls un administrācija veicina akadēmiskā godīguma principu ievērošanu savā darbībā. Akadēmijas vispārējais personāls un administrācija pārkāpj akadēmiskā godīguma principus, ja:
 - 4.1.1. ignorē vai nepamatoti soda Akadēmijas personāla pārstāvjus, kas ziņo par akadēmiskā godīguma pārkāpumiem;
 - 4.1.2. padara ziņošanu par pārkāpumiem sarežģītu, apgrūtinošu vai pat neizpildāmu, veicinot pārkāpumu faktu ignorēšanu vai slēpšanu, pieļauj diskrimināciju pārkāpuma izvērtēšanā;
 - 4.1.3. slēpj vai falsificē ziņas par sekmēm un citiem rādītājiem, lai iegūtu augstāku reitingu vai izvairītos no negatīvas publicitātes;
 - 4.1.4. neievēro konfidencialitāti un datu aizsardzību, nodrošinot akadēmiskās un zinātniskās darbības administratīvo funkciju;
 - 4.1.5. pieļauj interešu konfliktu;
 - 4.1.6. nepamatoti apšaubā, apmelo, noniecina Akadēmijas akadēmiskās un zinātniskās darbības kompetenci.

V Akadēmiskā un vispārējā personāla akadēmiskā godīguma pārkāpumu izskatīšana

- 5.1. Akadēmiskā un vispārējā personāla akadēmiskā godīguma pārkāpumus izskata Akadēmiskās ētikas komisija.
- 5.2. Personāla pārstāvis ziņo Akadēmiskās ētikas komisijai par akadēmiskā vai vispārējā personāla akadēmiskā godīguma pārkāpumu, pievienojot pierādījumus.
- 5.3. Pamatojoties uz Akadēmiskās ētikas komisijas lēmumu, Akadēmijas rektors vai viņa pilnvarota persona var piemērot disciplinārsodu vai uzteikt darba līgumu atbilstoši Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem.

Senāta priekšsēdētājs

Bīskaps Hanss Martins Jensons

Rīgā, 2018.gada _____.